

LITERATURA DIECEZJALNEGO KONKURSU WIEDZY RELIGIJNEJ ŻAK 2027 „Z Maryją w misyjnej wspólnocie”

etap szkolny, KLASY 7 – 8

Na każdym etapie konkursu obowiązuje literatura tylko z danego etapu.
Obowiązuje tekst Pisma Świętego Biblii Tysiąclecia (wydanie V) bez wstępów i bez przypisów.

Pismo Święte:

Łk 1, 26 – 56

Mt 1, 18 – 25

Łk 2, 1 – 52

J 2, 1 – 12

Opracowania i dokumenty:

1. Objawienia Matki Bożej w Gietrzwałdzie (cz. 1)
2. Św. Jan Paweł II (życiorys)
3. Parafia wspólnotą misyjną – Program duszpasterski Kościoła katolickiego w Polsce na rok 2026/2027 (cz. 1)
4. Patroni Światowych Dni Młodzieży w Seulu 2027
5. Symbole Światowych Dni Młodzieży w Seulu 2027

OBJAWIENIA MATKI BOŻEJ W GIETRZWAŁDZIE (cz. 1)

Mała warmińska wieś

Gietrzwałd stał się sławny dzięki Objawieniom Matki Bożej, które miały miejsce dziewiętnaście lat po Objawieniach w Lourdes i trwały od 27 czerwca do 16 września 1877 roku. Głównymi wizjonerkami były: trzynastoletnia Justyna Szafrzyńska i dwunastoletnia Barbara Samulowska. Obie pochodziły z niezamożnych polskich rodzin. Matka Boża przemówiła do nich po polsku.

Gietrzwałd jest niewielką miejscowością położoną na Warmii, między Olsztynem a Ostródą. Dzisiaj kojarzy się przede wszystkim z sanktuarium Matki Bożej i wydarzeniami z 1877 roku. Jednak kult maryjny istniał tutaj znacznie wcześniej. Wieś została założona przez Warmińską Kapitułę Katedralną w XIV wieku, a miejscowy kościół powstał na przełomie XIV i XV stulecia. Kult Najświętszej Maryi Panny rozwijał się w Gietrzwałdzie już od drugiej połowy XIV wieku. Początkowo związany był z Pietą, a od XVI wieku przede wszystkim z obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem.

W XIX wieku Gietrzwałd był typową warmińską wsią, choć pełnił także funkcję lokalnego ośrodka handlowego i rzemieślniczego. Parafia obejmowała wiele okolicznych miejscowości, a do miejscowego kościoła przychodzili zarówno mieszkańcy Warmii, jak i nieliczni katolicy mieszkający na sąsiednich terenach mazurskich. W takiej właśnie niewielkiej społeczności miały rozpocząć się wydarzenia, które

w krótkim czasie przyciągnęły uwagę nie tylko mieszkańców regionu, ale ludzi z różnych części ziem polskich.

Aby zrozumieć znaczenie Gietrzwałdu, trzeba jednak spojrzeć na sytuację Warmii w XIX wieku. Był to czas, gdy kwestia religii coraz mocniej splotała się z kwestią języka i tożsamości narodowej.

Polska mowa i tożsamość

Mieszkańcy południowej Warmii, nazywani Warmiakami, byli w dużej mierze potomkami osadników przybyłych tutaj z terenów polskich. Posługiwali się własną gwarą, pozostającą pod wpływem języka polskiego, a także dawnych języków regionu. Przez długi czas język polski był obecny zarówno w życiu religijnym, jak i w edukacji. Sytuacja zaczęła się jednak zmieniać po rozbiorach, a szczególnie w XIX wieku.

Kościół zaczął być prześladowany, zwłaszcza po powstaniu styczniowym przez carat i ograniczaniu jego wpływów w zaborze pruskim w okresie Kulturkampf. Po zjednoczeniu Niemiec w 1871 roku kanclerz Otto von Bismarck rozpoczął politykę określaną mianem Kulturkampf. Jej celem było ograniczenie wpływów Kościoła katolickiego w państwie niemieckim. Na Warmii działania te miały również konsekwencje dla ludności polskojęzycznej. W szkołach ograniczano używanie języka polskiego, a kapłani sprzeciwiający się polityce władz byli represjonowani.

Dlatego rok 1877 był dla mieszkańców Warmii szczególnym momentem. Byli oni katolikami, ale jednocześnie żyli w państwie, które coraz mocniej ingerowało w życie Kościoła. Ich język i kultura znajdowały się pod presją germanizacji. Właśnie w takim środowisku miały rozpocząć się objawienia.

Dwie dziewczynki

Głównymi bohaterkami wydarzeń były dwie nastolatki: Justyna Szafryńska i Barbara Samulowska. Obie pochodziły z niezamożnych warmińskich rodzin związanych z polskojęzyczną ludnością katolicką.

Justyna Szafryńska była córką młynarza Wilhelma z Woryt i Anny Schlöng, urodzoną 31 marca 1864 r., ochrzczone 3 kwietnia tego roku. Początkowo Justyna chodziła do szkoły w Gietrzwałdzie, a potem w Worytach. Gdy rozpoczęły się objawienia, Justyna miała 13 lat. Justyna przygotowywała się właśnie do pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej. Nie była szczególnie zdolną uczennicą i nauka przychodziła jej z trudnością. Nawet z przygotowaniem się do pierwszej spowiedzi i komunii św., które przyjęła z opóźnieniem.

Barbara Samulowska urodziła się 21 stycznia 1865 r. w Worytach, jako córka Józefa i Karoliny Barczewskich. „Jeżeli Justyna Szafryńska jest obrazem cichości i wielkiej nawet powolności, to przeciwnie mała Barbara biega ciągle jak kozaczek lub płocha sarenka. Barbara pewnie nie chodzi, tylko ciągle skacze, gdy ją chcesz zatrzymać, ledwie się obróci, ledwie posłucha, wyrwie się i ucieka dalej. Jest to obraz niczym nieskrępowanej swobody, obraz prostoty i natury jak przystało na małą wiejską dziewczynę z zakątku kraju, o którym dotąd nikt nie wiedział”. Była więc Barbara Samulowska dzieckiem bardziej bystrym i zdolniejszym od Szafryńskiej, „w szkole na ogół uczyła się dobrze i łatwo”.

27 czerwca 1877 roku

27 czerwca 1877 roku Justyna Szafryńska wracała z kościoła. Tego dnia zdała egzamin poprzedzający pierwszą Komunię Świętą. Kiedy usłyszała dzwon na modlitwę Anioła Pańskiego, zatrzymała się i zaczęła się modlić. Wtedy – według jej późniejszej relacji – zobaczyła na klonie rosnącym niedaleko plebanii niezwykle jasność. W jej obrębie miała znajdować się ubrana na biało postać, siedzącą na złocistym tronie, udekorowanym perłami. Po chwili zauważyła jasny blask zstępujący z nieba i anioła ze złotymi skrzydłami, w białej szacie. Gdy dziewczynka odmówiła Pozdrowienie Anielskie, postać podniosła się z tronu i wraz z aniołem uniosła się do nieba. Tak rozpoczęły się objawienia Matki Bożej, które trwały do 16 września.

Justyna opowiedziała o tym proboszczowi, księdzu Augustynowi Weichsłowi. Nie potraktował jej opowieści jako czegoś, co należy od razu publicznie rozgłaszać. Poleciał dziewczynce następnego dnia ponownie przyjść w to samo miejsce. 28 czerwca wydarzenie się powtórzyło. Tym razem Justyna miała zobaczyć Maryję na tronie, z Dzieciątkiem Jezus, w otoczeniu aniołów. Nad całą sceną miał znajdować

się także krzyż. 29 czerwca wizja miała się powtórzyć. Następnego dnia, 30 czerwca, wydarzyło się coś jeszcze ważniejszego: w miejscu objawień pojawiła się także Barbara Samulowska. Od tego momentu obie dziewczynki miały doświadczać objawień podczas modlitwy różańcowej.

„Życzę sobie, abyście codziennie odmawiali różaniec”

Jednym z najważniejszych momentów pierwszych dni objawień było pytanie skierowane przez Justynę do postaci, którą widziała: „Czego żądasz, Matko Boża?” Według relacji dziewczynki odpowiedź brzmiała: „Życzę sobie, abyście codziennie odmawiali różaniec”. To krótkie zdanie stało się najważniejszym elementem orędzia gietrzwałdzkiego. Nie pojawiały się w nim skomplikowane nauki teologiczne ani szczegółowe przepowiednie dotyczące przyszłości. W centrum znajdowała się modlitwa. Niedługo później Justyna zapytała także: „Kto Ty jesteś?” Odpowiedź, którą według jej relacji usłyszała, brzmiała: „Jestem Najświętsza Panna Maryja Niepokalanie Poczęta”. Było to szczególnie znaczące dla katolików XIX wieku, ponieważ dogmat o Niepokalanym Poczęciu Maryi został ogłoszony przez papieża Piusa IX w 1854 roku, a kilka lat później, w 1858 roku, podobne określenie pojawiło się podczas objawień w Lourdes. Od początku więc Gietrzwałd był postrzegany nie tylko jako niezwykle wydarzenie, ale również jako wezwanie do odnowy religijnej.

Nie tylko różaniec

W kolejnych tygodniach wizjonerki miały odpowiadać na pytania dotyczące życia religijnego, rodzin, chorych, kapłanów, osób przeżywających kryzys wiary czy problemów społecznych. W centrum tych odpowiedzi pozostawały modlitwa, Eucharystia, spowiedź, nawrócenie i życie zgodne z Ewangelią. Pojawiał się również temat trzeźwości. W jednej z relacji osoba prosząca o zdrowie otrzymała odpowiedź, że powinna się modlić i nie pić alkoholu. Wydarzenia miały więc bardzo praktyczny charakter. Pytania zadawane za pośrednictwem dziewczynek często dotyczyły zwyczajnych ludzkich problemów: zdrowia, rodziny, powołania zakonnego, losu bliskich czy nawrócenia konkretnej osoby. Jednocześnie pojawiały się pytania związane z sytuacją Kościoła. Dziewczynki pytały między innymi, czy prześladowany Kościół odzyska wolność oraz czy osierocone parafie otrzymają kapłanów. Według ich relacji odpowiedź wskazywała na modlitwę jako drogę do rozwiązania tych problemów. W ten sposób religijny wymiar objawień bardzo szybko połączył się z konkretną sytuacją ludzi żyjących w XIX-wiecznej Warmii. Od pierwszego widzenia Justyny 27 czerwca do ostatniego objawienia 16 września minęło niespełna trzy miesiące. Według zachowanych relacji Maryja miała ukazać się dziewczynkom wielokrotnie – najczęściej pod koniec modlitwy różańcowej. W sumie tradycja gietrzwałdzka mówi o 160 objawieniach.

11 września 1977 odbyły się, poprzedzone IV Ogólnopolskim Kongresem Mariologicznym, uroczystości 100-lecia objawień Matki Bożej, którym przewodniczył kardynał Karol Kardynał Wojtyła, metropolita krakowski. W tym dniu Ks. Biskup Józef Drzazga, biskup warmiński, uroczystie zatwierdził kult objawień Matki Bożej w Gietrzwałdzie. 24 czerwca 2002 roku papież Jan Paweł II przesłał list z okazji 125 rocznicy objawień Matki Bożej, w duchu pielgrzymując do sanktuarium gietrzwałdzkiego, by dziękować Maryi za Jej obecność i matczyną opiekę.

(opracowanie na podstawie: *Objawienia Matki Boskiej w Gietrzwałdzie*, Bp Jan Obląg, Studia Warmińskie XIV, *Jedynie w Polsce miejsce objawień maryjnych uznane przez Kościół. Wszystko o Gietrzwałdzie* w: stacja7.pl, *Maryja objawiła się w Gietrzwałdzie. „Chcę, abyście codziennie odmawiali różaniec”* w: stacja7.pl, *Wizjonerka z Gietrzwałdu zostanie błogosławioną?* w: stacja7.pl, *List papieża Jana Pawła II z okazji 125. rocznicy objawienia się Matki Bożej w Gietrzwałdzie*)

ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II (1920–2005)

papież, który zawierzył Maryi i zaufał młodym

Dzieciństwo i młodość

Święty Jan Paweł II, właściwie Karol Józef Wojtyła, urodził się 18 maja 1920 roku w Wadowicach w Polsce. Przyszedł na świat w rodzinie głęboko wierzącej. Jego rodzicami byli Karol Wojtyła senior i Emilia z Kaczorowskich. Miał starszego brata Edmunda, który został lekarzem. Rodzina mieszkała w niewielkim mieszkaniu w Wadowicach, niedaleko kościoła parafialnego. Już od najmłodszych lat doświadczał wielu bolesnych wydarzeń. Gdy miał zaledwie dziewięć lat, zmarła jego mama. Trzy lata później odszedł ukochany brat Edmund, który zaraził się szkarlatyną podczas leczenia swoich pacjentów. W 1941 roku zmarł również jego ojciec. W wieku zaledwie dwudziestu jeden lat Karol został więc całkowitym sierotą. Mimo tych doświadczeń nie utracił wiary. Był bardzo zdolnym uczniem, interesował się literaturą, teatrem, sportem oraz turystyką górską. Lubił grać w piłkę nożną, jeździć na nartach i spływać kajakami. Te zainteresowania sprawiły, że później jako ksiądz i biskup potrafił łatwo nawiązywać kontakt z młodymi ludźmi.

Wojna i droga do kapłaństwa

W 1938 roku Karol rozpoczął studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Rok później wybuchła II wojna światowa. Niemcy zamknęli uczelnię, a młody Wojtyła został zmuszony do ciężkiej pracy fizycznej w kamieniołomach i w zakładach chemicznych Solvay. Dzięki tej pracy uniknął wywiezienia na roboty przymusowe do Niemiec. W czasie okupacji uczestniczył także w działalności tajnego teatru, który pomagał podtrzymywać polską kulturę. W tych trudnych latach coraz wyraźniej odkrywał swoje powołanie do kapłaństwa. Wstąpił do tajnego seminarium duchownego prowadzonego przez arcybiskupa Adama Stefana Sapiehę. Nauka odbywała się w ukryciu, ponieważ okupanci zakazywali kształcenia przyszłych księży. 1 listopada 1946 roku Karol Wojtyła przyjął święcenia kapłańskie. Następnie został skierowany na studia do Rzymu, gdzie uzyskał stopień doktora teologii. Po powrocie do Polski pracował jako wikariusz i duszpasterz akademicki.

St. John Paul II

성 요한 바오로 2세

Kapłan bliski młodym

Już jako młody ksiądz wyróżniał się niezwykłym podejściem do młodzieży. Organizował wyjazdy w góry, spływy kajakowe i wycieczki rowerowe. Rozmawiał z młodymi o wierze, przyjaźni, rodzinie i powołaniu. Ponieważ w czasach komunistycznych księża nie mogli oficjalnie prowadzić takich spotkań, uczestnicy często zwracali się do niego po prostu „Wujek”. Młodzi cenili go za życzliwość, poczucie humoru i umiejętność słuchania. Potrafił stawiać wysokie wymagania, ale jednocześnie okazywał każdemu szacunek i zaufanie. Wielu uczestników tych spotkań wspominało później, że właśnie dzięki niemu pogłębiło swoją wiarę i odnalazło drogę życia.

Biskup i arcybiskup Krakowa

W 1958 roku papież Pius XII mianował Karola Wojtyłę biskupem pomocniczym archidiecezji krakowskiej. Miał wtedy zaledwie 38 lat i był jednym z najmłodszych biskupów w Polsce. W latach

1962–1965 uczestniczył we wszystkich sesjach Soboru Watykańskiego II. Sobór ten był jednym z najważniejszych wydarzeń w historii współczesnego Kościoła.

Sobór jest uroczystym zgromadzeniem biskupów z całego świata, którzy razem z papieżem podejmują najważniejsze decyzje dotyczące życia i misji Kościoła. Sobór Watykański II był najważniejszym wydarzeniem w Kościele katolickim w XX wieku. Jego celem nie była zmiana prawd wiary, ale odnowa sposobu głoszenia Ewangelii oraz otwarcie Kościoła na dialog ze współczesnym światem. Dzięki jego postanowieniom wierni zaczęli aktywniej uczestniczyć w liturgii, większą rolę zaczęto przywiązywać do Pisma Świętego, a Kościół mocniej zaangażował się w dialog z innymi wyznaniem i religiami.

Karol Wojtyła brał czynny udział w pracach nad dokumentami dotyczącymi Kościoła, godności człowieka oraz obecności chrześcijan we współczesnym świecie. W 1964 roku został arcybiskupem Krakowa, a trzy lata później papież Paweł VI mianował go kardynałem. Był znany z odwagi w obronie wolności religijnej w Polsce rządzonej przez władze komunistyczne.

Maryja w życiu Jana Pawła II

Od dzieciństwa Karol Wojtyła był bardzo związany z Matką Bożą. Szczególny wpływ na jego duchowość wywarła książka św. Ludwika Marii Grignion de Montfort o całkowitym oddaniu się Maryi. Z niej zaczerpnął swoje papieskie zawołanie „Totus Tuus”, które oznacza „Cały Twój”. Wyraża ono całkowite zawierzenie Jezusowi przez ręce Maryi. Jan Paweł II często modlił się na różańcu i odwiedzał sanktuaria maryjne na całym świecie. Wielokrotnie pielgrzymował także na Jasną Górę. Szczególne miejsce w jego życiu zajmowała również Kalwaria Zebrzydowska – jedno z najważniejszych sanktuariów maryjnych w Polsce. Już jako chłopiec pielgrzymował tam z ojcem, a później często wracał jako kapłan, biskup, kardynał i papież. Mówił, że przybywał tam, aby „zawierzać Matce Bożej wszystkie trudne sprawy”. Podczas pielgrzymki do Polski w 2002 roku wyznał nawet: „Tutaj zawsze otrzymywałem wiele łask”. Uczył, że Maryja zawsze prowadzi człowieka do Chrystusa i pomaga wiernie wypełniać wolę Boga.

13 maja 1981 roku, w rocznicę pierwszego objawienia Matki Bożej w Fatimie, papież został ciężko ranny podczas zamachu na placu św. Piotra w Watykanie. Do zamachu doszło podczas śródowej audjencji generalnej. Jan Paweł II jechał odkrytym papamobilem i pozdrowiał zgromadzonych wiernych. Turecki zamachowiec Mehmet Ali Ağca oddał w jego kierunku kilka strzałów z pistoletu. Dwie kule trafiły papieża w brzuch i rękę. Ranne zostały również dwie osoby znajdujące się na placu. Papież natychmiast został przewieziony do rzymskiej kliniki Gemelli, gdzie lekarze przez wiele godzin walczyli o jego życie. Operacja zakończyła się sukcesem, choć stan Jana Pawła II przez długi czas pozostawał bardzo ciężki. Po odzyskaniu zdrowia powiedział słynne słowa: „Jedna ręka strzelała, a inna prowadziła kulę.” Był przekonany, że swoje ocalenie zawdzięcza szczególnej opiece Matki Bożej Fatimskiej. Rok później udał się do Fatimy, aby podziękować Maryi za uratowanie życia. Równie niezwykłym świadectwem jego wiary było przebaczenie zamachowcy Mehmetowi Ali Ağcy. Papież odwiedził go w więzieniu i osobiście z nim rozmawiał, pokazując światu, że chrześcijanin powinien przebaczać nawet największym wrogom.

Papież całego świata

16 października 1978 roku kardynałowie zgromadzeni na konklawe wybrali Karola Wojtyłę na 264. papieża. Przyjął imię Jan Paweł II. Jego wybór był ogromnym zaskoczeniem, ponieważ od ponad czterech i pół wieku papieżami byli wyłącznie Włosi. Od początku pontyfikatu zachęcał ludzi, aby nie bali się zaufać Chrystusowi. Podczas Mszy świętej inaugurującej pontyfikat wypowiedział słowa, które stały się jednym z najbardziej znanych papieskich wezwań: „Nie lękajcie się! Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi!” Jan Paweł II odbył 104 zagraniczne pielgrzymki apostolskie, odwiedzając 129 krajów świata. Spotykał się z ludźmi różnych kultur, religii i narodowości. Bronił godności każdego człowieka, apelował o pokój i przypominał o wartości życia oraz rodziny.

Był także wielkim orędownikiem dialogu między religiami oraz jedności chrześcijan. Dialog międzyreligijny polega na budowaniu wzajemnego szacunku i współpracy między wyznawcami różnych religii, natomiast ekumenizm jest dążeniem do jedności wszystkich chrześcijan należących do różnych Kościołów i wspólnot. Jan Paweł II jako pierwszy papież odwiedził synagogę w Rzymie oraz meczet w

Damaszku. W 1986 roku zaprosił przedstawicieli wielu religii świata do Asyżu na wspólny Dzień Modlitwy o Pokój. Podkreślał, że mimo istniejących różnic wszyscy ludzie są powołani do budowania pokoju, wzajemnego szacunku i troski o dobro wspólne.

Inicjator Światowych Dni Młodzieży

Jednym z największych dzieł Jana Pawła II było ustanowienie Światowych Dni Młodzieży. Po spotkaniu młodych podczas Jubileuszu Odkupienia w 1984 roku papież zauważył, jak wielką siłę ma wspólna modlitwa i świadectwo młodego Kościoła. W 1985 roku, ogłoszonym przez Organizację Narodów Zjednoczonych Międzynarodowym Rokiem Młodzieży, zaprosił młodych z całego świata do Rzymu. Sukces tego wydarzenia sprawił, że postanowił organizować takie spotkania regularnie. Tak narodziły się Światowe Dni Młodzieży, które do dziś gromadzą setki tysięcy, a często nawet miliony młodych ludzi. Jan Paweł II uważał młodych za wielką nadzieję Kościoła. Mówił do nich z ogromnym zaufaniem i zachęcał, aby nie bali się stawiać sobie wysokich wymagań. Często powtarzał: „Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali.” Spotkania z młodymi były pełne radości, modlitwy, śpiewu i rozmów. Papież chętnie żartował z uczestnikami i potrafił stworzyć atmosferę bliskości. Młodzi odpowiadali mu ogromną sympatią, nazywając go często po prostu „papieżem młodych”.

Ostatnie lata życia, beatyfikacja i kanonizacja

W ostatnich latach życia Jan Paweł II ciężko chorował. Cierpiał na chorobę Parkinsona i coraz słabiej mówił oraz poruszał się. Mimo cierpienia nie zrezygnował z pełnienia swojej posługi, pokazując światu, że każde ludzkie życie ma wartość aż do naturalnej śmierci. Zmarł 2 kwietnia 2005 roku, w wigilię Niedzieli Miłosierdzia Bożego. W jego pogrzebie uczestniczyły miliony wiernych oraz przywódcy z całego świata. 1 maja 2011 roku papież Benedykt XVI, następca Jana Pawła II na stolicy Piotrowej, ogłosił Jana Pawła II błogosławionym. Kanonizacji dokonał papież Franciszek 27 kwietnia 2014 roku, w Niedzielę Miłosierdzia Bożego. Wspomnienie liturgiczne św. Jana Pawła II obchodzone jest 22 października – w rocznicę inauguracji jego pontyfikatu.

Symbol: Pastorał

Pastorał jest jednym z insygniów liturgicznych biskupa i symbolizuje urząd Dobrego Pasterza, który strzeże, troszczy się i prowadzi powierzoną mu przez Ducha Świętego owczarnię. Pastorał związany ze św. Janem Pawłem II jest szczególnie znany ze swojego charakterystycznego krzyżowego kształtu i stał się symbolem ducha pasterskiego oraz misji, które uosabiał.

(fragmenty)

bp dr hab. Andrzej Czaja, przewodniczący Komisji Duszpasterstwa KEP
bp mgr-lic. Waldemar Musioł

1. Kontekst powstania programu

Na 404. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie, w dniach 10–12 marca 2026 r., biskupi podjęli debatę na temat odnowy parafii. Wymienili myśli w odniesieniu do czterech obszarów życia i funkcjonowania parafii: życie liturgiczno-modlitewne i inicjacja chrześcijańska, życie słowem Bożym i katecheza parafialna, braterstwo i diakonia miłości w parafii, mądre zarządzanie parafią w formie synodalnej. Podkreślono konieczność większej troski o piękno sprawowania liturgii, dbałość o solidność formacji liturgicznej i zaangażowanie wiernych świeckich, potrzebę tworzenia grup liturgicznych w parafii, a także zakładania szkół modlitwy. Mówiąc o inicjacji chrześcijańskiej, zwrócono uwagę na właściwe rozłożenie akcentów: mniej na przekaz wiedzy, a bardziej na budzenie wiary poprzez zwiastowanie kerygmatu i więcej z myślą o wdrażaniu we wspólnotę, aniżeli samo przygotowanie do przyjęcia sakramentu; więcej troski o jakość i formę głoszenia słowa Bożego, grup dzielenia się słowem Bożym, kapłańskiego świadectwa życia słowem Bożym, więcej katechezy dla dorosłych i wspierania rodziców w przekazywaniu wiary dzieciom. W sferze charytatywnej uznano potrzebę przeformułowania funkcjonowania Parafialnych Zespołów Caritas, przejścia od dobroczynności do miłosierdzia i braterstwa. Natomiast w sferze zarządzania mówiono o potrzebie rozwoju synodalnego funkcjonowania Rad Parafialnych: Duszpasterskiej i Ekonomicznej oraz formacji wszystkich wiernych do współodpowiedzialności i współuczestnictwa. Przygotowany przez Komisję Duszpasterstwa KEP projekt nowego programu duszpasterskiego, który będzie realizowany od I Niedzieli Adwentu 2026 r. pod hasłem: „Parafia wspólnotą misyjną”, wyrasta z analizy aktualnej sytuacji Kościoła i toczącej się w ostatnich latach debaty na temat jego odnowy. [...]

2. Koncepcja programu

[...] Wynikająca stąd konieczność przemiany mentalnej wszystkich wiernych podyktowała temat formacji chrześcijańskiej z uwzględnieniem jej natury, specyfiki i stojących przed nami wyzwań. Jakby na przedłużeniu tematu ujawnia się też konieczność przemiany chrześcijańskich rodzin i naszego podstawowego środowiska życia, którym jest parafia. Jest ona, podobnie jak chrześcijańska rodzina, rzeczywistością eklezyjalną, której nie da się niczym zastąpić. Oczywiście trzeba mieć na względzie jej właściwe rozumienie. Nie można jej sprowadzać do poziomu jednostki administracyjnej Kościoła i upatrywać w niej jedynie instytucji świadczącej usługi religijne. Ojcowie Soboru Watykańskiego II przywrócili jej głębsze widzenie, teologiczną wykładnię, że ma naturę wspólnoty i stanowi uobecnienie Kościoła na danym miejscu, że jest wspólnotą wierzących, zamieszkałych na określonym terytorium i pozostających pod opieką prezbitera, któremu biskup zlecił opiekę duszpasterską. To znaczy, że jest lokalną wspólnotą ludu Bożego zespoloną wertykalnie i horyzontalnie z Chrystusem. [...] A ponieważ mało kto zdaje dziś sobie z tego sprawę, dlatego ciągle aktualne jest zadanie wskazane przez papieża św. Jana Pawła II: „Wszyscy powinniśmy odkryć, poprzez wiarę, prawdziwe oblicze parafii, czyli samą tajemnicę Kościoła, który właśnie w niej istnieje i działa”. Chodzi o to, by oczyma wiary zobaczyć i widzieć, że parafia nie jest tylko strukturą, terytorium, budynkiem, lecz wspólnotą wiernych, rodziną dzieci Bożych w danym miejscu. Tak rozumiana parafia powinna być wsparciem dla wszystkich, którzy ją tworzą zarówno w codziennym życiu, jak i w duchowym rozwoju na jego poszczególnych etapach,

od spotkania Chrystusa, przez poznawanie i naśladowanie Go, aż po zjednoczenie z Nim. Powinna też realizować powierzoną Kościołowi zbawczą misję, czyli być ewangelizacyjnie aktywną. Tymczasem większość parafii znamionuje przesadne zinstytucjonalizowanie i zainteresowanie raczej sobą, skoncentrowanie na umacnianiu struktur duszpastersko-administracyjnych i swojego status quo z podziałem na duszpasterzy i traktowanych przedmiotowo wiernych, przy równoczesnym zaniedbywaniu wychodzenia do człowieka, tego w potrzebie i tego zagubionego na ścieżkach wiary. To sprawia, że parafie nie realizują bądź zaniedbują konstytutywne dla nich funkcje i działania, a wskutek tego są mniej lub bardziej wynaturzone, jałowięją, gubią dynamikę życia i zbawczą skuteczność. Ta sytuacja sprawia, że potrzeba dziś nie tylko *aggiornamento* parafii, czyli jej „uwspółcześnienia”, w znaczeniu przeobrażenia uwzględniającego aktualne przemiany w świecie i powstałe w związku z tym uwarunkowania, celem bardziej skutecznego docierania do człowieka i oddziaływania na jego duchowy rozwój i społeczną egzystencję. Potrzeba dziś gruntownej odnowy parafii, o czym na wielu miejscach mówił papież Franciszek, za nim ojcowie trzyletniego Synodu, a teraz także papież Leon XIV. [...]

Motto i zasadniczy cel programu duszpasterskiego

To zwięzłe ujęcie istoty koniecznego dziś dzieła odnawiania parafii dało zasadniczy impuls do sformułowania motta programu duszpasterskiego w roku 2026/2027: „Parafia wspólnotą misyjną”. Jest w nim zawarta zasadnicza odpowiedź ku odnowie parafii. Nie można w niej widzieć tylko jednostki administracyjnej, ponieważ jest wspólnotą Kościoła w określonym miejscu. Parafia jest wspólnotą w swej istocie i ma być wspólnotą, ma się coraz bardziej wspólnotą stawać. Równocześnie, jako uobecnienie Kościoła na danym miejscu, jest wspólnotą wezwaną do ewangelizacyjnego zaangażowania, a to znaczy, że ma też być wspólnotą misyjną i nią się coraz bardziej stawać. W związku z powyższym zasadniczym celem realizacji przygotowanego projektu ku odnowie Kościoła jest recepcja soborowej wizji parafii wyrastającej z powrotu do wczesnochrześcijańskiej wizji Kościoła jako komunii. [...]

3. Cele szczegółowe programu duszpasterskiego

Odnowa parafii w kluczu synodalnym oznacza konieczność czynienia jej uprzywilejowanym miejscem dla przyjmowania Bożej łaski i prawdy, umacniania relacji człowieka z Bogiem i z innymi ludźmi oraz rozeznawania i współodpowiedzialności. [...] Klucz misyjny odnowy sugeruje rozumienie i przeżywanie parafii jako ukierunkowanej na głoszenie żyjącego Chrystusa. W tym ujęciu wszystko staje się ewangelizacją. Działalność ta obejmuje trzy grupy: tych, którzy z różnych przyczyn jeszcze nie poznali Chrystusa (*missio ad gentes*), tych, którzy Go poznali, ale porzucili bliskość z Nim i oddalili się od wspólnoty (nowa ewangelizacja), oraz tych, którzy doświadczają bliskości z Chrystusem, ale potrzebują pogłębienia i ożywienia dynamizmu życia wiary (duszpasterstwo). [...] Autorzy programu, mówiąc o przestrzeniach życia i funkcjonowania parafii mają na myśli m.in.: słuchanie i życie Słowem Bożym, inicjację chrześcijańską, liturgię, dialog, synodalne zarządzanie, wspólną misję, budzenie powołań do służby w Kościele, diakonię wobec ubogich oraz ochronę małoletnich i bezbronnych. [...]

4. Zadania wynikające z programu duszpasterskiego i propozycje ich realizacji

[...] Podstawową przestrzenią realizacji każdego programu duszpasterskiego jest parafia, a wyznaczone przezeń cele stanowią wyzwanie przede wszystkim dla duszpasterzy i ich współpracowników. Nowy program stawia parafię w centrum swego projektu, dlatego kluczem do jego wdrożenia będzie otwartość i zaangażowanie wszystkich, którzy ją tworzą – nie tylko jako jednostkę administracyjną, ale jako wspólnotę życia i wiary. Implementacja wytycznych, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, potrzeb i możliwości, zostaje więc powierzona głównie proboszczowi (lub zespołowi duszpasterzy) oraz Parafialnej Radzie Duszpasterskiej. [...]

Rozważając odnowę parafii w duchu synodalności i misji, należy spojrzeć na rodzinę jako na pierwszą i fundamentalną wspólnotę ewangelizacyjną. Podobnie jak w Kościele przenikają się wymiary: nauczający i nauczany, tak rodzina jest jednocześnie odbiorcą Dobrej Nowiny i jej aktywnym głosicielem. O ile fundamentem chrześcijańskiego posłannictwa wszystkich wiernych jest chrzest, o tyle szczególnym źródłem ewangelizacyjnego zapału dla małżonków staje się sakrament małżeństwa, który – na wzór kapłaństwa – został ustanowiony ze względu na zbawienie drugiego człowieka. Duszpasterze powinni doceniać ten ewangelizacyjny potencjał rodzin i wspierać go poprzez modlitwę, formację i aktywne włączanie rodziców w życie parafii; ich świadectwo życia może przysłużyć się pogłębieniu wiary młodych ludzi i innych małżonków oraz pomóc w budowaniu wspólnotowości w parafii. [...]

PATRONI ŚWIATOWYCH DNI MŁODZIEŻY W SEULU

Kto wybiera patronów ŚDM?

Patroni Światowych Dni Młodzieży nie są wybierani przypadkowo. Proces ich wyłaniania rozpoczął się pod koniec 2024 roku i zaangażował nie tylko organizatorów, ale także młodych.

Po przeprowadzeniu ogólnokrajowej ankiety wśród młodzieży, duszpasterzy i formatorów, ostatecznego wyboru dokonał Komitet Organizacyjny. To ważne — bo oznacza, że patroni nie są narzuceni z góry, ale wybrani z myślą o realnych doświadczeniach i pytaniach młodych.

Nie tylko wybór – ale i odkrywanie

Po zakończeniu selekcji grupa młodych wolontariuszy przez dwa miesiące zgłębiała życie i duchowość wybranych świętych. To nie była tylko teoria. Poprzez modlitwę, rozmowy i wspólną refleksję:

- przygotowali dedykowaną modlitwę dla każdego patrona,
- stworzyli symbole, które mają pomóc lepiej zrozumieć ich przesłanie.

Chodziło o jedno: pokazać, że święci to nie odległe postacie z historii, ale ludzie, którzy mogą inspirować tu i teraz.

Różne historie, jedna wiara

Wybrani patroni pochodzą z różnych kontynentów i pokoleń. Każdy z nich pokazuje inną drogę wiary. Patronami Światowych Dni Młodzieży w Seulu wybrani zostali:

- (1) **Święty Jan Paweł II** (1920 – 2025) — papież, założyciel Światowych Dni Młodzieży, który szczególnie troszczył się o młodych, rodzinę i godność życia.
- (2) **Święty Andrzej Kim Taegon i towarzysze** (1821 – 1846) — pierwszy koreański kapłan katolicki, symbol wiary i odwagi, zamęczony w młodym wieku.
- (3) **Święta Franciszka Ksawera Cabrini** (1850 – 1917) — misjonarka znana z troski o migrantów i ubogich — pokazuje, że wiara to konkretne działanie.
- (4) **Święta Józefina Bakhita** (1869 – 1947) — była niewolnica, która została zakonnicą, świadek nadziei, wolności i wiary przemienionej przez cierpienie.
- (5) **Święty Carlo Acutis** (1991 – 2006) — młody święty ery cyfrowej, którego życie pozostaje wzorem ewangelizacji w świecie cyfrowym.

Organizatorzy podkreślają, że chodzi o coś więcej niż tylko poznanie ich historii. Celem jest budowanie osobistej relacji — szczególnie w czasie przygotowań do Światowych Dni Młodzieży. Może właśnie wśród nich znajdziesz kogoś, kto mówi dokładnie do Ciebie.

SYMBOLE ŚWIATOWYCH DNI MŁODZIEŻY

Światowym Dniom Młodzieży towarzyszą dwa Symbole – Krzyż Roku Świętego i ikona Matki Bożej Wybawicielki Ludu Rzymskiego (Salus Populi Romani). W czasie obchodów Światowych Dni Młodzieży są one obecne w miejscu Wydarzeń Centralnych. W okresie przygotowań pielgrzymują po kraju, który organizuje spotkanie młodych.

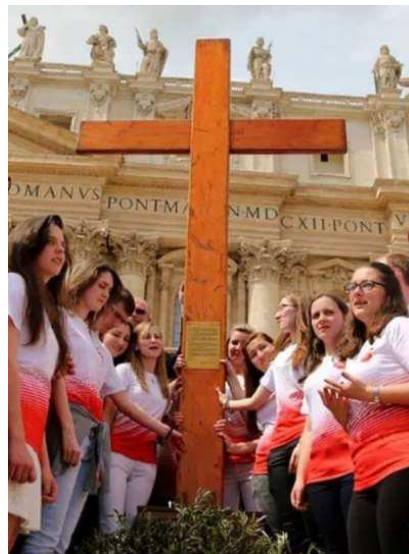
Kolejnym pokoleniom młodych ludzi te Symbole wskazują prawdziwy „cel” Światowych Dni Młodzieży: coraz głębsze poznawanie Jezusa w Tajemnicy Odkupienia oraz zawierzenie swego życia opiece Matki Bożej.

Krzyż Światowych Dni Młodzieży

Drewniany krzyż, nazywany dziś „Krzyżem Światowych Dni Młodzieży”, wysoki na 3,8 metra został wykonany w 1983 roku z okazji rozpoczęcia Roku Świętego Jubileuszu Odkupienia (1983 – 1984).

Podczas uroczystości otwarcia Roku Świętego młodzi ludzie wnieśli ten krzyż do bazyliki św. Piotra, gdzie pozostał przez cały czas trwania jubileuszu. Ustawiony przy konfesji św. Piotra towarzyszył kolejnym uroczystościom i grupom pielgrzymów, którzy przybywali do Watykanu. Wśród nich nie zabrakło też młodzieży: przedstawicieli ruchów i wspólnot, którzy wspólnie odpowiedzieli na zaproszenie Ojca Świętego.

Transportowano go pieszo, łodzią, a nawet nietypowymi środkami, takimi jak sanie, dźwigi czy traktory. Przemierzał dżunglę, odwiedzał kościoły, zakłady karne, więzienia, szkoły, uniwersytety, szpitale, pomniki i centra handlowe. Po drodze napotkał wiele przeszkód: od nalotów po trudności transportowe, takie jak niemożność podróżowania, ponieważ nie mógł zmieścić się w żadnym z dostępnych samolotów.

W dniu 13 marca 1983 roku Ojciec Święty Jan Paweł II dokonał otwarcia Międzynarodowego Centrum Młodzieżowego „Centro San Lorenzo”. Centrum to zostało zlokalizowane w pobliżu Bazyliki Świętego Piotra. Młodzież skupiona przy tym ośrodku w wyjątkowy sposób włączyła się w uroczystość otwarcia Jubileuszowego Roku Odkupienia. Młodzież przyniosła duży, prosty, drewniany Krzyż. Krzyż ten został włączony do procesji pokutnej, której przewodniczył Ojciec Święty Jan Paweł II. Następnie Ojciec Święty Jan Paweł II podszedł do Drzwi Świętych i potrójnym uderzeniem ozdobnym młotkiem, wypowiadając słowa: *Otwórzcie drzwi sprawiedliwości*, dokonał otwarcia Roku Świętego. Po otwarciu Drzwi Świętych przekroczył ich próg jako pierwszy pielgrzym. Tuż za Ojcem Świętym przez Drzwi Święte przeszła młodzież z dużym drewnianym Krzyżem.

W Niedzielę Wielkanocną 1984 roku, Ojciec Święty Jan Paweł II dokonał zamknięcia Drzwi Świętych. W chwilę później przekazał Krzyż Roku Świętego młodzieży i powiedział:

Umiłowani młodzi, u kresu Roku Świętego powierzam wam znak tego Roku Jubileuszowego: Krzyż Chrystusa. Ponieście go na cały świat jako znak miłości, którą Pan Jezus umiłował ludzkość i głosicie wszystkim, że tylko w Chrystusie umarłym i zmartwychwstałym jest ratunek i odkupienie.

Ikona Matki Bożej Salus Populi Romani

Od 2003 r. krzyżowi pielgrzymia towarzyszy ikona Matki Bożej Salus Populi Romani przedstawiająca Matkę Boską z Dzieciątkiem na ręku. Ikonę wprowadził również Papież Jan Paweł II jako symbol obecności Maryi wśród młodzieży.

Ikona ta kojarzona jest z jednym z najpopularniejszych nabożeństw maryjnych we Włoszech. Istnieje starożytna tradycja zabierania go w procesje ulicami Rzymu, aby odpędzić niebezpieczeństwa i nieszczęścia lub położyć kres zaradzie.

Oryginalna ikona znajduje się w bazylice Santa Maria Maggiore w Rzymie.

Była odwiedzana m.in. przez papieża Franciszka, który modlił się tam i zostawiał bukiet kwiatów przed i po każdej podróży apostolskiej. W tej bazylice pochowany został papież Franciszek.

(źródło: sdmpolska.pl)